Európsky parlament
2024-2029

PRIJATÉ TEXTY

P10_TA(2026)0045

Povolebná situácia v Ugande a vyhrážky voči opozičnému lídrovi Bobimu Wineovi

Uznesenie Európskeho parlamentu z 12. februára 2026 o povolebnej situácii v Ugande a vyhrážkach voči opozičnému lídrovi Bobimu Wineovi (2026/2611(RSP))

Európsky parlament,

– so zreteľom na článok 150 ods. 5 a článok 136 ods. 4 rokovacieho poriadku,

A. keďže voľby v Ugande, ktoré sa konali 15. januára 2026, boli poznačené nekalými praktikami, závažným obmedzovaním občianskeho priestoru, rozsiahlym zastrašovaním predstaviteľov opozície, podvodmi, násilím a celoštátnym výpadkom internetu;

B. keďže podľa oficiálnych výsledkov bol prezident Yoweri Museveni zvolený na svoje siedme funkčné obdobie v procese, ktorý porušoval základné demokratické normy;

C. keďže armáda obliehala rezidenciu vodcu Platformy národnej jednoty (NUP) a prezidentského kandidáta Roberta Kyagulanyiho (Bobi Wine) a údajne napadla jeho rodinu a personál; keďže jeho manželka Barbara Kyagulanyi sa musela odsťahovať z Ugandy;

D. keďže v období pred voľbami bola svojvoľne pozastavená činnosť organizácií občianskej spoločnosti a obhajcovia ľudských práv a kritici vlády sa stali terčom útokov, vrátane Sarah Bireeteovej, ktorá bola zatknutá;

E. keďže vláda brutálne utláčala členov opozície, novinárov a demonštrantov, pričom pred voľbami vykonala viac ako štyristo svojvoľných zatknutí a neskôr stovky ďalších, a keďže boli hlásené prípady mučenia zadržiavaných osôb a zlého zaobchádzania s nimi; keďže 28. novembra 2025 bol podporovateľ NUP Mesach Okello smrteľne zastrelený počas pokojného zhromaždenia; keďže regionálni lídri NUP údajne po voľbách zmizli a sú stále nezvestní;

F. keďže dlhoročný opozičný politik Dr. Kizza Besigye bol nezákonne vydaný z Kene, zadržiavali ho viac ako rok pred voľbami, je vážne chorý a údajne mu bola odopretá zdravotná starostlivosť a čelí súdnemu konaniu na základe obvinenia z vlastizrady;

1. dôrazne odsudzuje priebeh volieb a brutálne zásahy proti politickej opozícii, občianskej spoločnosti, novinárom a demonštrantom; odsudzuje prenasledovanie Bobiho Winea a vyhrážky namierené proti nemu; odsudzuje zabitie Mesacha Okella;

2. naliehavo vyzýva ugandské orgány, aby ukončili všetko násilie, vyhrážky, prenasledovanie a svojvoľné zadržiavanie predstaviteľov opozície, aktivistov a kritikov vrátane Bobiho Winea a jeho manželky, aby okamžite a bezpodmienečne prepustili všetky svojvoľne zadržiavané osoby vrátane Dr. Besigyeho, zastavili vojenské súdne procesy proti civilistom, stiahli všetky politicky motivované obvinenia, a to aj proti Sarah Bireeteovej, urýchlene zverejnili miesto pobytu všetkých nezvestných osôb, zabezpečili spravodlivosť a vyvodenie zodpovednosti a zosúladili svoje súdne postupy s ústavnými zárukami a medzinárodnými normami pre spravodlivý proces;

3. naliehavo vyzýva ugandské orgány, aby ukončili svojvoľné pozastavovanie činnosti skupín občianskej spoločnosti, prestali so zavádzaním ďalších obmedzení internetu a uskutočnili komplexné volebné a inštitucionálne reformy vrátane zabezpečenia nezávislosti volebnej komisie a súdnictva;

4. vyzýva EÚ, jej členské štáty a regionálne orgány, aby v súvislosti s porušovaním práva nadviazali kritický dialóg s ugandskými orgánmi a pozorne monitorovali príslušné súdne konania;

5. vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby preskúmali spoluprácu s Ugandou a pomoc tejto krajine s cieľom zaistiť dodržiavanie zásad EÚ, zaviesť cielené sankcie a zamerať sa prednostne na podporu občianskej spoločnosti, obhajcov ľudských práv, LGBTIQ+ osôb a novinárov;

6. požaduje nezávislé a nestranné vyšetrovanie zločinov proti ľudskosti, ktoré spáchali politickí a vojenskí lídri Ugandy a ďalších afrických krajín;

7. poveruje svoju predsedníčku, aby toto uznesenie postúpila Rade, Komisii, PK/VP, Africkej únii a ugandským orgánom.